

Juhised ööpäevaringset sotsiaalteenust pakkuvatele hoolekandeesutustele koroonaviiruse haiguse COVID-19 leviku ajal

Alates 13.03.2020 kehtib kõigis hoolekandeesutustes üle Eesti külastuskeeld, millest tuleb rangelt kinni pidada. Samuti tuleb lähtuda varasemalt antud soovitudest ja juhistest. Tutvu isolatsiooni ja nakkuse tõrje meetmetega siin: https://www.terviseamet.ee/sites/default/files/content-editor/vanaveeb/Nakkushaigused/juhendid/Nakkushaiguste_ennetamise_ja_torjealane_tegevusjuhend_hooldekodudele.pdf

Klientide suhtlus lähedaste ja eestkostjatega (nt asendushooldusteenusel viibiva lapse suhtlus bioloogiliste vanematega) tuleb sel perioodil tagada sidevahendite abil.

COVID-19 sümptomid on sarnased gripi sümptomitele. Viirus võib põhjustada köha, nohu, palavikku ja hingamisraskuseid. Viirus levib inimeselt inimesele piisknakkuse kaudu, peamiselt lähikontaktil nakkuskahtlusega inimesega. Viirus võib levida ka kontaktnakkusena saastunud käte või pindade kaudu. Haiguse peiteperiood on 2-14 päeva, keskmiselt 4-5 päeva.

KUI KLIENDIL VÕI TÖÖTAJAL ON KORONAVIIRUSE KAHTLUS VÕI DIAGNOOSITUD KORONAVIIRUS, TULEB SELLEST KOHESELTE TEAVITADA:

- Kliendi või töötaja perearsti ja (kui on) asutuse tervishoiutöötajat

Lisaks helistada ja saata e-kiri:

1. **Terviseameti regionaalse osakonna esindusse.** Kontaktid on leitavad siit: <https://www.terviseamet.ee/et/terviseametist-struktuuriüksuste-kontaktid>, e-post: kesk@terviseamet.ee;
2. **Sotsiaalkindlustusametile** kontaktisik Raivo Sults, tel +372 511 0689, e-post: raivo.sults@sotsiaalkindlustusamet.ee.

E-kirja pealkiri: **COVID-19 nakkuskahtlus hoolekandeesutuses.** Teavituses märkida asutuse nimi ja tegutsemiskoha kohalik omavalitsus, nakkuskahtlusega/nakkusega isikute arv. Samuti info, kas tegemist on nakkuskahtluse või kinnitatud juhtumiga. Vajadusel lisada muu täiendav info (sh kontaktisiku andmed), mida teataja peab oluliseks.

KOROONAVIIRUSE TESTIMINE

Testitakse ainult sümptomitega (palavik, kuiv köha, hingamisraskused) inimesel, kes kuuluvad ühte viiest järgnevast rühmast (seisuga 25.03.2020):

- Tõsiste krooniliste haigustega inimesed olenemata vanusest, perearsti otsusel
- Kõik üle ≥ 80 aastased inimesed
- Tervishoiuasutuste töötajad (sh apteegi personal) ning kõik kiirabitöötajad, haiglata nakkushaiguste laboritöötajad ja hoolduspersonal. Samuti teised elutähtsate teenuste osutajad (Politsei- ja Piirivalveamet, Päästeamet, Kaitseliit, Kaitsevägi, Maksu- ja Tolliamet, kes otseselt tegelevad kliendi teenindamisega).
- **Hooldekodude elanikud ja personal.**
- Hospitaliseeritud või hospitaliseerimist vajavad teadmata etioloogiaga respiratoorsete haigustega patsiendid olenemata vanusest.

Üldhooldekodudes ja ööpäevaringses erihoolekandes töötajate ja klientide testimine

testitakse ainult ägedate respiratoorsete haiguste sümptomitega (palavik, kuiv köha, hingamisraskused jt) üldhoolduse ja ööpäevaringse erihoolekande kliente ja töötajaid, kellel on otsene kokkupuude hoolekandeesutuste klientidega.

Iga asutus määrab kontaktisiku, see võib olla personalitöötaja.

Asutus võtab ühendust Terviseameti piirkondliku ametnikuga ning teavitab soovist saata inimesi testimisele. Terviseameti piirkondlike ametnike kontaktid on järgnevad:

Piirkond	Isik	E-mail
Lõuna regioon	Jelena Laarin	Jelena.Laarin@terviseamet.ee
Ida regioon	Jekaterina Marjina	Jekaterina.Marjina@terviseamet.ee
Lääne regioon	Kadri Juhkam	kadri.juhkam@terviseamet.ee
Tallinn	Ester Öpik	ester.opik@terviseamet.ee
Harjumaa	Janne Nurme	janne.nurme@terviseamet.ee
Harjumaa	Anna Trapido	anna.trapido@terviseamet.ee
Raplamaa	Ellen Villig	ellen.villig@terviseamet.ee
Järvamaa	Maie Laos	maie.laos@terviseamet.ee

Pärast teavituse saamist, täpsustab Terviseameti ametnik vajaminevaid andmeid (nt edastab asutusele krüpteerimiseks enda isikukoodi).

Iga asutuse kontaktisik esitab oma nimekirja järgneva näidise (vt allpool) põhjal. Juhul, kui mõni inimene saab ise oma autoga testimisele minna, siis see märges on ka oluline lisada (siis saab teda testida vastavas mobiilse proovivõtukohta punktis).

Teavituse näidis

Versiooni kuupäev 26.03.2020

Asutuse kontaktisik (nimi, e-mail, tel)

Kuupäev:

Saadan testisoovijad:

Isikukood	Perekonnanimi	Eesnimi	Kontakt	Saatva asutuse reg kood	Saatva asutuse nimi	Sümptomid	Kas tuleb ise autoga
			Telefon				

Oluline! Palun saatke nimekirjad vastava piirkonna Terviseameti töötajale krüpteeritult!

Pärast teavituse saamist, võtab nimekirjas oleva isikuga ühendust Testimiskeskuse esindaja, kes lepib kokku proovivõtmise koha ja aja. Teadmiseks: üle Eesti on avatud 7 mobiilset proovivõtuk kohta: Tallinnas 2, Pärnus 1, Tartus 1, Narvas 1, Kohtla-Järvel 1 ja Kuressaares 1. Täpsemaid juhiseid testimiskohtade aadresside jmt kohta saab piirkondliku Terviseameti ametniku käest.

NB! Jälgi jooksvalt Terviseameti juhiseid testimise korraldamisel, sest see võib muutuda!

KUI KLIENDIL TEKIVAD RESPIRATOORSED SÜMPTOMID:

SAMM 1. TAGA KLIENDI ISOLATSIOON, VÕTTA ÜHENDUST TERVISHOIUTÖÖTAJAGA JA KORRALDADA KLEINDI LABORATOORNE TESTIMINE COVID-19 SUHTES.

- Panna kliendile ja teistele samas ruumis viibijatele koheselt ette mask. Haige klient koheselt isoleerida ja vähendada kontaktivõimalust teiste inimestega;
- teavitada nakkuskahtlusest tervishoiutöötajat – asutuse tervishoiutöötajat/kliendi perearsti, kes annab edasisi juhiseid, ja teisi osapooli (vt ülaltoodud infot!);
- Tervishoiutöötaja hindab kliendi hospitaliseerimise vajadust.
- Kui hospitaliseerimine ei ole vajalik tuleb korraldada kliendile isolatsioon (vajadusel saab samasse tuppa sama diagnoosiga kliente paigutada) ning COVID-19 testimine.
- Kui kliendi COVID-19 diagnoos kinnitatakse, siis anna sellest koheselt teada telefonikõne või ühise e-kirja teel Terviseametit ja Sotsiaalkindlustusametit eelviidatud kontaktidele.
- kõikidel töötajatel võimalusel kasutada isikukaitsevahendeid (näomask, kaitsekittel, kindad jm);
- teha lõplik desinfektsioon ruumides, kus nakkuskahtlusega klient on viibinud (tuulutamine, märgkoristus jm);
- kindlaks teha, kes oli nakkuskahtlusega kliendiga lähikontaktis (näiteks hooldustöötaja, kes on osutanud nakkuskahtlusega kliendile otsest hooldust ja kes ei ole kasutanud soovitatud isikukaitsevahendeid või ei ole neid vahendeid korrektselt kasutanud);
- kaardistada töötajad, kes nakkuskahtlusega kliendiga kokku puutusid ja võtta kasutusele kõik meetmed, et vältida viiruse asutusesisest edasist levikut; kaitsmata kontaktis olnud lähikontaktis tuleks 14 päevaks isoleerida?
- Jälgi kliendi tervislikku seisundit. Haigussümptomite süvenemisel teavita koheselt tervishoiutöötajat, vajadusel kutsu kiirabi;
- Selgitada kliendile, miks ta peab viibima ainult oma toas haiguse ajal;
- Tungiv soovitus: isolatsiooni peab minema vastavalt asutuse tüübile vajadusel terve osakond või üksus;
- Isoleeritud kliendi hooldamine peaks olema tagatud võimalusel ühe hooldaja poolt, kes peab olema varustatud nõuetekohaste isikukaitsevahenditega.
- Tuleb tagada, et kliendid ei külastaks isolatsioonis olevaid kaaslasi.
- Tagada võimalusel ruumi TV, raadio jms, et inimesel oleks võimalik oma aega sisustada. Raamatuid on vast raske desinfitseerida ja seda ei ole mõislik soovitada. TV ja raadio küll.

Isolatsiooni toa kasutamise nõuded

- tuppa sisenemisel kanda isikukaitsevahendeid: kindad, suu-ninamask, ühekordne kittel, -põll. Enne kokkupuudet kliendiga teostada käte antiseptika;
- tuppa varutakse võimaluste piires seal korduvalt vajaminevad abi-, hooldus- ja uuringuvahendeid (kraadiklaas, vererõhuaparaat jms). Isolatsiooni lõppedes need puhastatakse ja desinfitseeritakse. Korduvkasutusega vahendid kuuluvad esmasele desinfitseerimisele kohapeal. Tuppa ei viida dokumentatsiooni;
- toast väljumisel eemaldatakse isikukaitsevahendid ja pannakse jäätmekotti. Seejärel teostatakse alati käte antiseptika. Pärast kinnaste eemaldamist ja käte antiseptikat tuleb tagada, et käed ei lähe kontakti kliendi toas saastunud pindadega ega esemetega.

Kliendi toitlustamine

- isolatsioonis oleva kliendi toitlustamine toimub tema toas. Peale toitlustamist on nakkuse hävitamiseks piisav masinaga nõudepesu kuuma vee ja detergendiga¹. Kui asutuses ei ole nõudepesumasinat, on soovitatav kasutada ühekordseid toidunõusid;
- toidu serveerimiskandik tuleb desinfitseerida;
- Tahked toidujäägid ja ühekordsed toidunõud pannakse kohe jäätmekotti, vedelikud valatakse kanalisatsiooni.

Isolatsiooniks kasutatud ruumide puhastamine

- igapäevane puhastamine toimub viimases järjekorras pärast teiste tubade puhastamist. Puhastamisel tuleb kasutada isolatsiooniruumis ette nähtud isikukaitsevahendeid;
- ruumide puhastamisel järgi Terviseameti soovitusi: https://www.terviseamet.ee/sites/default/files/Nakkushaigused/Juhendid/COVID-19/soovitused_tohusaks_puhastamiseks_ja_desinfitseerimiseks_taiendatud_18.03.2020.pdf;
- koristamist alustatakse kliendi lähedal olevate esemete ja voodi puhastamisega. Kõige lõpuks puhastatakse põrand;
- kasutatakse tavalisi puhastamisvahendeid ja ühekordseid puhastuslappe.
- teostakse pindade märgpuhastus, puhastuslapp tuleb vahendiga märjaks teha (mitte niiskeks, vaid märjaks);
- kõik kontaktpinnad, mida klient on tõenäoliselt puudutanud nt voodiraamid, kapid, laudad, aknalauad, kraanikausid (eriti segisti!), WC pott ja prill-laud puhastatakse põhjalikult sooja vee ja detergendiga, seejärel desinfitseeritakse. Kontaktpinnad (eriti ukseingid, kapinupud, voodiäär, kraanikauss, segisti jms) desinfitseeri iga päev vähemalt 3 korda. Muid pindasid puhastada mitu korda päevas;
- kasutamisejärgselt puhastusvahendid puhastatakse ja desinfitseeritakse. Isolatsiooniruumis kasutatakse puhastustarvikuid/vahendeid, mida ei kasutata teiste ruumide puhastamisel;
- kõik isiklikud ja asutuse tarvikud/vahendid, mis on kliendi juures kasutuses olnud, tuleb isolatsiooni lõppedes desinfitseerida. Mis ei ole desinfitseeritav, tuleb hävitada
- ühekordsete isikukaitsevahendite jaoks kasutada võimalusel jalaga avatavaid prügikaste. Kui jalaga avatavat prügikasti ei ole, tekitada eraldi prügikast ühekordsete isikukaitsevahendite jaoks ning tühjenda seda päevas mitu korda;
- prügikasti tühjendamisel kasutada kaitsekindaid;
- peale koristamist pesta puhastuslapid ja –mopid pesumasinas 90 kraadiga puhtaks;
- võimalusel tuulutada tuba või ruume regulaarselt iga päev korraga 15 minutit.

Pesu käsitlemine

- pesu pakitakse kilekotti kliendi toas. Tavaline masinpesemine (vähemalt 60 kraadi juures minimaalselt kolmeks minutiks) on piisav kontaktnakkuste tekitajate hävitamiseks;
- Soovitatav on kasutada masinpestavat patja ja kilega kaetud madratsit, mida saab peale kasutamise lõppu puhastada ja desinfitseerida;

Puhastusekspert

puutepindade

puhastamisest:

<https://www.youtube.com/watch?v=AO9VOV2PcVU>

¹ Detergent on pesemiseks ja puhastamiseks ettenähtud aine või segu, mis sisaldab pindaktiivseid aineid ning on mõeldud kasutamiseks kodus majapidamises või institutsioonilistel või tööstuslikel eesmärkidel.

<https://www.youtube.com/watch?v=5CoAGPjHroU&feature=youtu.be> –vene keeles

- kliendi riided ja kasutuses olnud voodipesu pesta vähemalt 60 kraadi juures;
- jälgida kõikide töötajate ja klientide tervislikku seisundit;
- teavitada kliendi lähedasi või eestkostjat nakkuskahtlusest.

Eritised, jäätmed

- ekskremendid suunatakse otse kanalisatsiooni ilma eelneva desinfitseerimiseta;
- isolatsioonitoas on kliendil ainult tema kasutuses olev uriinipudel ja/või siiber. Nende puhastamine ja desinfitseerimine toimub isolatsioonitoa hooldusruumis/WC-s või selle puudumisel viiakse need kaitstult puhastusruumi. Pärast töötlust viiakse vahendid tagasi samale kliendile;
- jäätmed kogutakse ja hoitakse kuni transpordini kilekotis, mis toast äraviimisel pannakse markeeritud jäätmekotti.

Transport

- kliendi väljaspool isolatsiooni tuba liikumist ja transporti tuleb piirata;
- isoleeritu vältimatul transportimisel tuleb rakendada kõiki kontaktisolatsiooni puhul kehtivaid nõudeid (kontaktpindade/abivahendite desinfitseerimine jne);
- juhul kui transporditakse autoga, tuleb iga isolatsiooni nõudva kliendi transpordi korraldajale isolatsioonivajadusest teada anda, et võetaks kasutusele vajalikud meetmed;
- transpordi osutamise järgselt tuleb autos teostada lõplik koristamine vastavalt kliendile kehtivatele isolatsioonikategooriatele.

Piirangud asutuses:

- vähenda klientide liikumist nii palju kui võimalik;
- jäta ära kõik ühistegevused
- asutuses peavad olema nähtaval kohal koroonaviiruse ennetamist kajastavad juhendid
- taga piisavalt erinevates kohtades (wc, välisukse lähedus, pesuruumid, klientide toad jms) kätepuhastus- ja desinfitseerimisvahendeid.
- tuleta klientidele regulaarselt meelde kätepesu vajadust ja vajadusel juhenda või abista neid;
- söögi ajal taga olukord, et kõik kliendid hoiaksid vähemalt 2 meetrist distantsti. Kui seda ei ole võimalik tagada, kaalu võimalust korraldada toitlustamine klientide toas
- selgita klientidele ja töötajatele distantsti hoidmise vajalikkust (nt vältida käepigistust, kallistamist jms)
- mistahes liikumisel (näiteks tualetti minekul) võimalusel palu kliendil kasutada ühekordset näomaski. Eelkõige peab maski kandma nakatunud inimene. Kui klient viibib toas üksi, siis ta maski kandma ei pea;
- maski, sh teisi isikukaitsevahendeid peavad kandma töötajad;
- mistahes liikumisel (näiteks peale tualetis käimist või õuest tulles) desinfitseeri mitu korda päevas kontaktpinnad (kraanikauss (eriti segisti!), WC pott ja prilllaud, ukseingid);
- jälgi, et igal kliendil on isiklikud toidunõud, söögiriistad ja joogiklaas;
- korduvalt kasutatavad nõud pestakse masinas kuuma vee ja pesuvahendiga. Kui nõudepesumasina võimalus puudub, võib kasutada ühekordseid nõusid;
- jälgi, et igal kliendil on oma kuivatamisrätik;

- kliendi olmetarvikuid ei jagata teistega.

Laste hoolekandeesutuses, kus riskigruppi kuuluvaid lapsi ei ole, jälgida rangemaid piiranguid nii palju kui võimalik.

SAMM 2. ISOLATSIOONI LÖPP

- isolatsiooni võib lõpetada mitte varem kui 14 päeva peale haigusnähtude tekkimist; seejuures peab klient olema olnud vähemalt 48 tundi palavikuvaba ja 24 tundi vaba ägedatest hingamisteede sümptomitest;
- vajadusel konsulteerida tervishoiutöötajaga (asutuse tervishoiutöötaja ja/või kliendi perearsti/pereõega).

COVID-19 PUHANGU KAHTLUSE KORRAL KUI ON NAKATUNUID ROHKEM KUI KAKS

- COVID-19 puhangu kahtlusest teatada koheselt Terviseametile
- COVID-19 kahtlusega kliendid koheselt isoleerida eraldi ruumidesse teised kliendid paigutada eraldi ruumidesse
- Kehtestada koheselt haigestunute osakonda sisenemise keeld, sh ka teiste osakondade personalile eraldada kontaktsete ja haigestunute hooldamiseks eraldada kindel hoolduspersonal. Rangelt kasutada IKV (kindad, maskid, kittel), käte ja pindade regulaarne desinfitseerimine.
- Koheselt teavitada hooldekodu teenindavat perearsti ja koduõendust osutavat isikut (kui hooldekodu ise ei osuta õendusabi)
- Teenindav perearst või kohale kutsutud kiirabi vaatab haigestunud üle ja otsustab hospitaliseerimise
- Kui haigestunuid on hooldekodus rohkem kui kaks ja nad ei vaja hospitaliseerimist terviseseisundi tõttu, siis võib kiirabi kooskõlastatult hädaolukorra meditsiinijuhiga või terviseameti kriisistaabiga (kriis@terviseamet.ee, tel 55990019) otsustada jätta need patsiendid hooldekodusse, kui neile on võimalik kohapeal korraldada isoleerimine, regulaarne arsti ja õendusabi.
- Korraldada haigestunute laboratoorne uuring. Hoolekandeesutuses viibivatele haigestunutele korraldab testimise administratsioon teavitades testimise vajadusest e-postile tervishoid.koroonatest@medicum.ee. Hospitaliseerimist vajanud haigete korraldab testimise haigla.
- Juhul, kui otsustatakse ravi jätkamist hoolekandeesutuses, tuleb korraldada ümber klientide paigutamise. Eelistada haigestunute paigutamist eraldi ligipääsuga korrusele.
- Määrata eraldi personalitöötajad haigete hooldamiseks
- Toitlustamine, pesemine jm protseduurid nakkusohutuse põhimõtetest lähtudes

- Personali IKV-de kandmine haigestunute hooldamisel
- Jäätmete nõuetekohane kogumine ja utiliseerimine
- Uute haigestunute lisandumisel lähtuda kohortimise põhimõttest: haiguskahtlusega kliendid ja kinnitatud COVID-19 kliendid peavad olema majutatud eraldi ruumidesse. Mõlemad peaksid olema maksimaalselt kaugel immuunpuudulikkusega tervetest klientidest.
- COVID-19 klientide toad peavad olema vastavalt sildistatud ja kõrvalistel isikutel ligipääs on rangelt keelatud.

KUI TÖÖTAJA HAIGESTUB RESPIRATOORSESSE HAIGUSESSE

- paluda töötajal koju jääda ja mitte tööle tulla, kui töötaja haigussümptomid on töötajal tekkinud kodus olles;
- paluda töötajal koheselt koju minna, kui haigussümptomid töötajal tekivad töökohal. Võimalusel peab töötaja vältima ühistranspordi kasutamist. Koju minnes tuleb kanda näomaski;
- asutuse kontaktisik registreerib asutuse töötaja COVID-19 testimisele, saates nõutava sisuga (vt eespool) kirja aadressile Tervishoid.koroonatest@medicum.ee.
- teavitada (kui on) asutuse tervishoiutöötajat, kes annab edasisi juhiseid, ja teisi osapooli (vt ülaltoodud infot!);
- Töötaja peab jääma kodusse isolatsiooni töötajal jääda koju, kuni ta on tervenend. Kodus tuleb olla vähemalt 14 päeva peale haigusnähtude tekkimist. Karantiin tähendab, et viibitakse kodus ja ei külastata rahvarohkeid kohti.
- Kui töötaja COVID-19 test osutub positiivseks peavad töötajaga lähikontaktis olnud inimesed viibima 14 päeva isolatsioonis.
- Kõik töötajad ja kliendid peavad järgima head käte hügieeni. Kõikidel töötajatel kasutada isikukaitse vahendeid (näomask, kaitsekittel, kindad jm);
- desinfitseerida ruumid, kus nakkuskahtlusega töötaja viibis (tuulutamine, märgkoristus jm);
- jälgida kõikide töötajate ja klientide tervislikku seisundit.
-

SAMM 1. TEAVITA OLUKORRAST

- proovi positiivsest tulemusest teada saamisel teavita sellest koheselt telefonikõne või ühise e-kirja teel Terviseametit ja Sotsiaalkindlustusametit eelviidatud kontaktidele.

SAMM 2. PUHASTA RUUMID

- ruumide puhastamisel järgi Terviseameti soovitusi: https://www.terviseamet.ee/sites/default/files/Nakkushaigused/Juhendid/COVID-19/soovitused_tohusaks_puhastamiseks_ja_desinfitseerimiseks_taiendatud_18.03.2020.pdf
- põrandad ja kõik muud pinnad (ukse lingid, kapinupud, laud, segistid, käsipuud jm) tuleb puhastada pesta desinfitseeriva lahusega;
- teosta pindade märgpuhastus, puhastuslapp tuleb vahendiga märjaks teha (mitte niiskeks, vaid märjaks);
- peale koristamist pesta puhastuslapid ja –mopid pesumasinas 90 kraadiga puhtaks;

- ühekordsete isikukaitsevahendite jaoks kasuta võimalusel jalaga avatavaid prügikaste. Kui jalaga avatavat prügikasti ei ole, tekita eraldi prügikast ühekordsete isikukaitsevahendite jaoks ning tühjenda seda päevas mitu korda;
- prügikasti tühjendamisel kasuta kaitsekindaid;
- isolatsioonituba korista viimases järjekorras pärast teiste tubade koristamist;
- koristamist alustatakse kliendi lähedal olevate esemete ja voodi puhastamisega. Kõige lõpuks puhastatakse põrand;
- koristamisel kasuta isolatsioonitoas olemasolevaid isikukaitsevahendeid;
- kontaktpinnad (eriti ukseingid, kapinupud, voodiäär, kraanikauss, segisti jms) desinfitseeri iga päev vähemalt 3 korda;
- tuuluta tubasid regulaarselt iga päev korraga 15 minutit;
- muid pindasid puhastada mitu korda päevas;
- küsimuste korral pöördu vahetu juhi poole.

SAMM 3. TAGA TEENUSE OSUTAMISE JÄTKUMINE JA TÖÖTAJATE TOETAMINE

- Kaardista juba eelnevalt võimalused, kust vajadusel lisatööjõudu leida (tee koostööd teiste sarnast teenust osutavate teenuse osutajatega, kohaliku omavalitsusega, õppeasutustega jms).
- Tööjõu küsimustes võtke ühendust Töötukassa maakondlike konsultantidega, kes on teid valmis abistama. Kontaktid on leitavad siit: <https://www.tootukassa.ee/kontaktid>.
- Samuti kasuta Töötukassa koduleheküljel asuvat vahenduskeskkonda <https://www.onlineexpo.com/ee/ajutised-tookohad/>, kus teenuseosutajad saavad panna üles oma ajutised tööpakkumised ja tööd vajavad inimesed saavad kiiresti tööandjatega ühendust võtta ning tööd saada. Tööpakkumised levitamiseks, saata info: mariliis.aron@onlineexpo.com. Keskkonna kasutamine on nii tööandjatele kui töötajatele tasuta.
- Võimalusel kaalu vabatahtlike kaasamise võimalusi - <https://vabatahtlikud.ee/>
- Taga mõistlik ja säästev töökorraldus, sealhulgas jälgi töötajate töö- ja puhkeaega – töötajatele kahjulikke kokkuleppeid ei tohi sõlmida ning töölepingu alusel töötavate isikute ületunnitöö tuleb tasustada seadusega ettenähtud korras.
- Mõttele läbi tegevused, kuidas töötajate läbipõlemist vältida. Võimalda töötajatel suhelda oma lähedastega ja aita [vaimse tervise alase](#) toe leidmisel.

LISAINFO

- Informatsiooni koroonaviirusega seotud küsimustes jagab üleriigiline abi- ja infotelefon **1247**. Telefon töötab ööpäevaringselt ja on helistajatele tasuta.
- Tervisealast nõu jagab üle-eestiline perearsti infotelefon **1220**.
- Juhised hooldustöötajatele ja hoolekandeesutuste töötajatele enese kaitsmiseks koroonaviiruse haiguse COVID-19 viiruse puhangu ajal, on leitavad siit: https://www.terviseamet.ee/sites/default/files/Nakkushaigused/Juhendid/COVID-19/juhised_hooldustootajatele_ja_hoolekandeesutustele_est.pdf.

Versiooni kuupäev 26.03.2020

- Alates 18.03.2020 käivitus **hingehoidjate telefoninõustamine, millega hooldekodud ja raviasutused saavad personaalse hingehoidja**. Hingehoidjad nõustavad telefoni teel patsiente, kliente ja nende lähedasi ning personali. Selleks tuleb ravi- või hoolekandetasutuse juhil võtta ühendust sotsiaalministeeriumi haiglata- ja hoolekandekaplanaadiga, kes korraldab hingehoidjate tööd. Kontakt: Katri Aaslav-Tepandi, +37256453144 /+3726269226, e-post: Katri.Aaslav-Tepandi@sm.ee.
- Asendushooldusteenuse osutajatele seni pakutud tugiteenuste osutamine jätkub. Teenuseid osutatakse sidevahendite teel. Lisainformatsioon ja kontaktid on leitavad [siit](#).